

Utbildningsinspektion i Öxnehagaskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Jönköpings kommun och besökt Öxnehaga rektorsenhet den 27 och 28 februari 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Öxnehaga rektorsenhet, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Öxnehaga rektorsenhet intervjuades rektorn, personal, elevhälsoteamet, elevgrupper och föräldrar. Inspektörerna besökte även lektioner i de flesta klasser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i rektorsområdet utgör underlag för bedömningen.

Beskrivning av rektorsområdet

Öxnehagaskolan	Antal elever
Förskoleklass	32
Grundskola	228

Källa: Skolans uppgifter

Öxnehagaskolan från år 1976 ligger i centrum av bostadsområdet med samma namn. Skolan är hopbyggd med folkbiblioteket, fritidsgården och Svenska kyrkans byggnad. Öxnehaga har blandad bebyggelse där flerfamiljshus med hyresrätter dominerar, och området präglas för tillfället av stor rörlighet i bostadsbeståndet vilket även påverkar elevsammansättningen i klasserna under läsårets gång. Skolan har 75 procent elever med annat modersmål än svenska och av dessa är det över hälften som läser svenska som andraspråk. Eleverna har tillgång till stora ytor med varierade aktiviteter utomhus, bland annat en idrottsplats, och i närheten finns ett naturreservat. Efter årskurs 6 går merparten av eleverna vidare till Kungsängsskolan.

Helhetsbedömning

På Öxnehagaskolan möter inspektörerna engagerad personal och utåtriktade och intresserade elever, men också oro, småbråk och situationer med bristande studiero. Skolan har sedan nuvarande rektorn tillträdde för två år sedan börjat ett arbete för att skapa samsyn angående hur personalen bemöter eleverna. Ansträngningarna att utveckla ett användbart förhållningssätt har gett resultat, men har ännu inte för alla klasser lett till en studiemiljö som är inriktad på lärande. Skolan har relativt ofta anledning att komma till rätta med kränkande handlingar, och trots ett engagerat uppföljningsarbete kan samma elever efter en tid åter vara aktuella i sådana ärenden. Ett förebyggande arbete är under utveckling men detta kommer inte alla elever till del, och mot bakgrund av att alla elever inte upplever en trygg skolmiljö sker det inte i tillräcklig utsträckning.

Förhållningssättet är en viktig byggsten, men enligt inspektörernas bedömning måste det stora arbetet handla om att utveckla metoder som främjar lärandet i förhållande till den stora spännvidden av behov. Vid inspektionen framgår det att utvecklingen av arbetssätt och arbetsformer som utgår från elevernas behov och stimulerar deras lust att lära ännu inte tagit fart på skolan. Enstaka pedagoger kan organisera arbetet på ett variationsrikt sätt som tillgodoser olika kunskapsformer, men merparten av undervisningen utgår fortfarande från förutbestämt innehåll och arbetssätt som eleverna måste anpassa sig till oavsett om dessa är ändamålsenliga eller inte. Följden blir att pedagogernas tid och kraft inte alltid räcker till för att också vägleda och motivera varje enskild individ som inte finner sig tillrätta med de metoder som erbjuds. Att så många elever inte når målen med nuvarande metoder är ytterligare en faktor som talar för att skolan bör hitta arbetssätt som kan minska behovet av särskilda stödinsatser.

Skolan har prioriterat arbetet med elevernas kunskapsutveckling så att de ska nå målen i svenska, matematik och engelska. En stor andel elever är i behov av särskilt stöd och på skolan bedömer man att man lyckas tillgodose behoven. Trots det är det både i matematik och grundskolans övriga ämnen en hög andel elever som inte når målen. En del av lärarna förklarar detta med att de ämnena inte får lika mycket uppmärksamhet, medan andra lärare inte ser någon motsättning mellan att utveckla språk och arbeta mot mål i andra ämnen. Det finns undantag, men generellt behöver uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling i ämnen utöver svenska, matematik och engelska förbättras.

På Öxnehagaskolan och i hela Kungsängsspåret pågår det ett arbete som går ut på att inrikta verksamheten mot kursplanernas mål i olika ämnen och även att fördela undervisningens innehåll över elevernas utbildningstid. Eftersom kursplanernas mål huvudsakligen syftar till att eleverna ska utveckla kunskapskvaliteter riskerar den inriktning som detta utvecklingsarbete har att hamna i strid med läroplansmålen. Det gäller till exempel anpassning av verksamheten till elevernas behov som behandlats ovan och elevernas inflytande över undervisningen, vilket också bör förbättras på skolan.

Det utvecklingsarbete som rektorn har initierat bör alltså fortsätta och utvidgas till att inrikta sig på kunskapsuppdraget. Skolans utmaningar är stora och med tanke på den låga måluppfyllelsen bör rektorn ta ett ökat ansvar för att utveckla verksamheten mot de nationella målen. Härefter bör en fungerande arbetsplan som är hela skolans gemensamma angelägenhet och ett kvalitetsarbete som följer upp metoder, mäter resultat och utvärderar dessa mot varandra utgöra väsentliga inslag.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan har inte lyckats skapa en trygg miljö för alla elever och arbetet med att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling sker inte i tillräcklig utsträckning (1 kap. 2 § skollagen, 7 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Likabehandlingsplanen är inte utarbetad i enlighet med bestämmelserna (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Alla elever som behöver studiehjälpen på sitt modersmål får inte tillgång till det (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolan har ingen arbetsplan för genomförandet av utbildningen (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling i varje ämne bör förbättras.
- Skolan bör utveckla de individuella utvecklingsplanernas kvalitet.
- Skolan bör sträva efter en bättre balans mellan olika kunskapsformer.
- Elevernas inflytande över lärandet bör utvecklas.
- Samverkan i arbetet med att nå utbildningsmålen bör öka liksom samverkan mellan förskoleklassen och grundskolan bör utvecklas.

4 (15)

- Undervisningen bör bättre anpassas till elevernas behov.
- Rektorn bör ta ett ökat ansvar för att utbildningen utvecklas och se till att skolan utarbetar en arbetsplan enligt bestämmelserna.
- Kvalitetsarbetet bör förbättras så att resultaten sätts i relation till de metoder som använts och kvalitetsredovisningen bör förbättras så att den främjar kvalitetsarbetet.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1. Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

	2005	2006	2007
Svenska	82	70	89
Matematik	62	72	69
Engelska	82	85	91

Kommentar:

Resultaten på de nationella proven de senaste tre åren har ökat i engelska, medan resultaten i svenska och matematik gått upp och ned. Jämfört med 2006 har resultatet i svenska blivit markant bättre, medan resultatet i matematik fortfarande är lågt i förhållande till de övriga ämnena. Andelen som nått målen i alla ämnen i årskurs 5 anges till 65 procent i kvalitetsredovisningen 2006/2007.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,

6 (15)

- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framtäsyftande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Utvecklingssamtalen fungerar väl på Öxnehagaskolan, medan kunskapsuppföljningen bör förbättras enligt nedan:

Uppföljning i alla ämnen

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Vidare ska undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följas upp och utvärderas och nya metoder prövas och utvecklas. Intervjuerna vid Öxnehagaskolan visar att lärarna noggrant följer upp elevernas kunskapsutveckling i svenska, matematik och engelska. I övriga ämnen är uppföljningen av mycket varierande kvalitet och bedömningen av måluppfyllelse grundar sig i vissa fall på tämligen grova uppskattningar, i andra på mera välgrundade utgångspunkter för likvärdig bedömning. Det är i begränsad omfattning som resultat ger upphov till omprövning av metoder hos den enskilde läraren. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra sin uppföljning av elevernas kunskapsutveckling.

Individuell utvecklingsplan

Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en framtäsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Lärarna på Öxnehagaskolan upprättar individuella utvecklingsplaner, men intervjuerna och de exempel inspektörerna tagit del av visar att planerna inte präglas av det framtäsyftande perspektivet utan begränsar sig till en kortsiktig färdighet. Även om elevens starka sidor kan anges i planen förekommer det i liten utsträckning att utvecklingsmålen bygger på dem. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla de individuella utvecklingsplanernas kvalitet.

1.3 Bedömning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,

- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling,
- om lärarna vid bedömning utgår från de nationella målen i kursplanerna.

Bedömning av området Bedömning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Skolan använder nationella prov och intervjuerna visar att de nationella målen är grundvalen för bedömningarna. Bedömningen är allsidig.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans undervisning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Eleverna på Öxnehagaskolan vet att det finns mål för utbildningen i olika ämnen. Skolan har en utbyggd organisation för att träna elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former, särskilt dem som är representanter i olika organ. Genom främst skolledningen och elevvården samverkar skolan med ett antal organisationer och myndigheter i närområdet, och samverkan mellan fritidshemmet och skolan är utvecklad. Lärarna samverkar ämnesvis kring tolkningen av kursplanerna och inom respektive lärarlag. Barnen i förskoleklassen möts med en väl avvägd balans mellan lek och lärande. Men arbetet med varierade kunskapsformer, elevers inflytande och skolans samverkansformer bör förbättras enligt följande.

Utrymme för olika kunskapsformer

Av läroplanen framgår att kunskap kommer till uttryck i olika former – såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet – som förutsätter och samspelar med varandra. Skolans arbete måste inriktas på att ge utrymme för olika kunskapsformer och att skapa ett lärande där dessa former balanseras och blir till en helhet. På Öxnehagaskolan är engelska det ämne som har högst måluppfyllelse enligt resultaten på de nationella proven, vilket enligt kvalitetsredovisningen beror på ny teknik och stimulerande engelskundervisning. I matematik använder man enligt kvalitetsredovisningen arbetsformer som gynnar diskussioner om matematiska problem, men detta har ännu inte gett utslag i ökad måluppfyllelse i matematik. I skolans kvalitetsredovisning har bedömningen av elevernas lust och glädje låga tal, och siffran för måluppfyllelse i övriga ämnen är endast 65 procent. Intervjuerna och lektionsbesöken visar att i delar av undervisningen kan olika kunskapsformer komma till uttryck, men att merparten av elevernas kunskapsinhämtning är av reproducerande karaktär där förståelse och förtrogenhet blir mindre utvecklade. Inspektörerna bedömer att skolan bör sträva efter en bättre balans mellan olika kunskapsformer.

Inflytande och ansvarstagande för egna lärandet

Läraren ska enligt läroplanen se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, och att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Av intervjuerna på Öxnehagaskolan framgår det att eleverna i begränsad utsträckning får påverka sådant som att välja i vilken ordning man utför sina uppgifter eller vilka former man arbetar i. Något inflytande över innehållet eller en mer genomgripande påverkan på arbetssätten kommer inte till uttryck i intervjugrupperna, och inte heller att det pågår något aktivt utvecklingsarbete för att gynna elevernas inflytande över lärandet. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla elevernas inflytande över lärandet.

Samverkan inom skolan

Enligt läroplanen ska läraren samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Öxnehagaskolans organisation är för tillfället sådan att lärarna övervägande används som klasslärare och det är i mycket liten utsträckning som man samverkar kring utveckling av metoder som är ändamålsenliga i förhållande till lä-

roplanens och kursplanernas mål, vilket det enligt inspektörernas bedömning finns stort behov av på skolan. Inspektörerna bedömer att samverkan i arbetet med att nå utbildningsmålen bör öka.

Enligt läroplanen ska samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Intervjuerna i Öxnehagaskolan visar att det inte förekommer något samarbete mellan förskoleklassen och grundskolan och inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla sådant samarbete.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid upprättas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Vid inspektionstillfället är åtgärdsprogram upprättade för 30 procent av skolans elever, och samtliga dessa får ta del av särskilda stödinsatser. Antalet lärare per klass gör det ofta möjligt att arbeta i olika gruppstorlekar. Undervisningen måste emellertid i ökad utsträckning utgå från eleverna i det dagliga arbetet och även bättre stödja elever med otillräckliga svenskkunskaper.

Individanpassad undervisning

Enligt läroplanen ska undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Läraren ska utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Intervjuerna och lektionsbesöken vid Öxnehagaskolan visar att undervisningen i hög utsträckning består av att eleverna får reproducera faktakunskap och en metodik där läraren ställer frågor som läraren redan vet svaren på och liten utsträckning utgår från elevernas erfarenheter, frågor och intressen inom olika ämnesområden. Det finns specialpedagogisk kompetens med utrymme att arbeta med handledning för att åstadkomma anpassningar på gruppnivå, men enligt intervjuerna är det ännu i relativt begränsad utsträckning som klasslärarna utnyttjar denna möjlighet. Inspektörerna bedömer att undervisningen bättre bör anpassas till ele-

vernas behov.

Elever i behov av särskilt stöd

Enligt grundskoleförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det. Intervjuerna i Öxnehagaskolan visar att en del elever får studiehandledning på modersmålet, men från såväl skolledningens som personalens sida bedömer man att det inte är tillräckligt för alla. Andra elever som behöver detta stöd därför att de lärt sig svenska under kort tid och inte kan tillräckligt för att tillgodogöra sig undervisningen, får inte alls detta stöd. Enligt rektorn måste skolan ansöka hos barn- och utbildningsförvaltningen inför varje läsår, men tilldelningen har minskat och de behov som uppkommer under läsåret förblir ouppfyllda. Inspektörerna bedömer att rektorn måste se till att alla elever som behöver studiehandledning på sitt modersmål får tillgång till sådan.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med bestämmelserna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
X			

Motivering:

Skolan har ordningsregler som är upprättade och reviderade i en demokratisk process där eleverna och föräldrarna varit delaktiga. Eleverna har deltagit i arbetet med likabehandlingsplanen genom att de gjort en kartläggning av otrygga platser på skolan. Skolan gör förebyggande insatser och lägger ner mycket arbete på att hantera

fall av kränkande behandling. Behoven är emellertid stora och förbättringar, i vissa fall stora, krävs i fråga om den psykosociala miljön och det förebyggande arbetet.

Trygg miljö, studiemiljö, värdegrundsarbete

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling. Intervjuerna och andra samtal på skolan visar att de flesta elever upplever en trygg miljö, men också att många inte gör det. Flera elevgrupper vittnar om att i några klasser är det enstaka eller små grupperingar av elever som inte låter kamraterna vara ifred på rasterna eller på väg till eller från skolan eller sprider nedsättande påståenden som väcker upprördhet. Öxnehagaskolans trygghetsteam har hanterat cirka 30 fall av kränkande behandling under senaste året, men eleverna uppger att de inte alltid vågar berätta händelser för de vuxna eftersom de riskerar repressalier från dem som kränker. Detta gäller även kamratstödjarna. De konfliktfyllda situationerna kan i vissa klasser gå ut över studien.

Som framgår ovan finns det ett stort behov av förebyggande arbete på skolan, och den nedan nämnda likabehandlingsplanen ska bland annat beskriva hur det förebyggande arbetet ska gå till. På Öxnehagaskolan förekommer förebyggande arbete främst i form av inslaget livskunskap i undervisningen, men intervjuerna visar att det inte finns i alla klasser och att det inte förekommer lika ofta eller fungerar lika väl i alla klasser. Skolan har ett kontrakt för kamratstödjarna där dessa förväntas ha en aktiv roll i förhållande till sina kamrater för att avstyra kränkande behandling, och eleverna uttrycker i intervjuerna olika uppfattningar om huruvida det ingår i deras uppgifter att gå emellan i bråk. Personalen arbetar med Quadriceps-programmet som bland annat är ägnat att utveckla lärarnas ledarskap, men av intervjuerna och lektionsbesöken framgår det att detta ännu inte har fått fullt genomslag och inspektörerna ser behov av ytterligare strategier.

Inspektörerna bedömer att skolan måste intensifiera sitt arbete med att skapa en trygg miljö för alla elever och med att förebygga trakasserier och annan kränkande behandling.

Likabehandling

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska det finnas en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Öxnehagaskolan har en likabehandlingsplan som varit föremål för en temadag om likabehandling, och de intervjuade eleverna är bekanta med planen. Den innehåller till viss del en allmän översikt av insatser, som dock inte beskrivs utifrån att de ska främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och för att förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier. Att planen riktar sig mot annan kränkande behandling framgår emellertid. Åtgärder för innevarande läsår är inte specificerade. Rutiner för insatser och hur händelser och åtgärder ska dokumenteras finns i ett separat dokument med titeln "Handlingsprogram mot kränkande behandling".

Inspektörerna bedömer att skolan måste öutarbeta likabehandlingsplanen enligt bestämmelserna.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

När det gäller tillgång till utbildning finner inspektörerna att elevens val, svenska som andraspråk, modersmålsundervisning och språkval fungerar samt att dator- och läromedelstillgången är tillfredsställande och att utbildningen är avgiftsfri. Bedömningsområdet fungerar tillfredsställande eller väl på Öxnehagaskolan.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,

- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utveckling och kompetens:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Öxnehagaskolan använder i huvudsak personal med utbildning för den undervisning de bedriver, även om man med nuvarande tjänstefördelningssystem inte drar maximal nytta av olika kompetenser. Personalen har insikter i författningarna för grundskolan, och kompetensutveckling anordnas utifrån behov som identifieras i utvecklingsarbetet, för närvarande Quadriceps-programmet för utveckling av lärarnas ledarskap och bemötande gentemot eleverna. Rektorn har utbildning och erfarenhet som lärare och skolledare och har gått den statliga rektorsutbildningen.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten utvecklas i riktning mot de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Både personalen och inspektörerna uppfattar rektorn som förtrogen med det dagliga arbetet. Skolans dokumentation och intervjuerna visar att traditionen av utvecklingsarbete på Öxnehagaskolan inte varit stark men har fått skjuts genom ett Mål 3-projekt. Av kvalitetsredovisningen framgår det att metoderna för uppföljning och

utvärdering av skolans resultat är under omprövning under rektorns ledning. Rektorn planerar att stärka rutinerna för pedagogiska diskussioner i arbetslagen, och inspektörerna delar bedömningen att rektorn bör stärka sitt utvecklingsansvar och se till att en fungerande arbetsplan upprättas:

Rektor som pedagogisk ledare

Enligt skollagen åligger det rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Av inspektionsbesöket och skolans dokumentation framgår det att utvecklingsinsatser pågår, särskilt inom värdegrundsområdet. Som rapporten visar finns det behov av öka insatserna inom detta område, såväl som inom metodutveckling. Även intervjuerna på skolan visar att det finns utrymme för rektorn att tydligare ange färdriktningen i utvecklingsarbetet. Inspektörerna bedömer att rektorn bör ta ett ökat ansvar för att utbildningen utvecklas.

Enligt grundskoleförordningen ska en skola ha en arbetsplan för hur man ska genomföra utbildningen. Läroplanen anger att rektorn ska ansvara för att arbetsplan upprättas och för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Arbetsplanen ska utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare, och rektor ska besluta om planen. Öxnehagaskolan har i praktiken ingen arbetsplan som har betydelse för det dagliga arbetet, och inspektörerna bedömer att skolan måste utarbeta en arbetsplan enligt bestämmelserna.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: Öxnehagaskolans bedriver ett visst kvalitetsarbete som hittills fått begränsat genomslag i skolans förbättringsarbete. Kvalitetsredovisningen har ännu inte den utformning och det innehåll som gör att den främjar kvalitetsarbetet.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot upp-

ställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Intervjuerna i Öxnehagaskolan och skolans dokumentation visar att mycket av kvalitetsarbetet sker inom arbetslagen med betoning på organisatoriska frågor och i liten utsträckning förs upp på en skolövergripande nivå. Uppföljningen och utvärderingen har ännu inte hunnit dithän att skolans resultat och metoder i undervisningen ställs i relation till varandra, och samspelet kring metodutveckling utifrån undervisningsmålen är mycket begränsat. I kvalitetsredovisningens sammanfattning av måluppfyllelse är det lärarnas självskattning som ligger till grund för resultatet och inte kriterier som man mäter graden av måluppfyllelse mot, vilket ger begränsat underlag för utformningen av förbättringsinsatser. Inspektörerna bedömer att kvalitetsarbetet bör förbättras så att resultaten sätts i relation till de metoder som använts.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska varje skola upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Arbetet med kvalitetsredovisningen ska främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Öxnehagaskolans kvalitetsredovisning innehåller bara delvis dessa delar. Till exempel är måluppfyllelsen för ämnen utöver svenska, matematik och engelska angiven med en gemensam siffra som inte ger besked om hur man lyckas med enskilda ämnen. Inspektörerna finner därmed att kvalitetsredovisningen har begränsad betydelse för att främja kvalitetsarbetet. Enligt inspektörernas bedömning måste den redovisa måluppfyllelse för fler ämnen än svenska, matematik och engelska. Den bör tydligare utgå från nationella målområden och beskriva arbetet, måluppfyllelsen i högre utsträckning baserad på mätbara värden samt åtgärder för utveckling utifrån detta.

2008-03-13

Monika Ivarsson

Lena Godin